

Trelleborgs kommun
Box 79
231 21 Trelleborg
Att: sofia.henderuplarsson@trelleborg.se

2022-09-30
1 (8)
Dnr 2022:746

Ansökan om godkännande att utföra utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd vid Väståkraskolan i Trelleborgs kommun

Beslut

Skolinspektionen avslår ansökan om godkännande av Trelleborgs kommun (212000-1199) som utförare av utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd i årskurserna 4-9 vid Väståkraskolan i Trelleborgs kommun.

Bakgrund

Trelleborgs kommun har ansökt om att få utföra utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd i årskurserna 4-9 inom ämnena engelska, matematik, modersmål, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk, teckenspråk och teknik samt inom ämnet moderna språk i årskurserna 6-9 vid Väståkraskolan i Trelleborgs kommun.

Motivering till beslut

Rättslig reglering om förutsättningar för godkännande

Enligt 22 kap. 9 § skollagen (2010:800) får distansundervisning endast utföras av en huvudman inom skolväsendet som efter ansökan har godkänts som utförare av utbildning där distansundervisning används. För att godkännande ska lämnas ska huvudmannen ha förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet. Det ska också antas att det kommer finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Enligt 5 b kap. 5 § skolförordningen (2011:185) ska den sökande därutöver ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning.

Godkännandet ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet gör Skolinspektionen den samlade bedömningen att Trelleborgs kommun inte har förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet.

Följande omständigheter ligger till grund för denna bedömning.

Utbildningens utformning

Trelleborgs kommun, härafter sökanden, har i denna del uppgett att verksamheten kommer att anpassas genom att elevernas planering kommer att finnas tillgänglig via SchoolSoft och Google Classroom. Planeringen läggs en termin i taget och tanken är att eleverna ska följa den utifrån sin egen takt och sitt individuella behov. Även samverkan mellan distanslärare och lärare i närundervisning kommer att ske på nämnda plattformar. Vidare har sökanden uppgett att fysiska möten kan förekomma vid behov och möjlighet samt att distansundervisningen kommer att följas upp kontinuerligt och utvärderas en gång per termin.

Skolinspektionen har gett sökanden möjligt att komplettera ansökan genom att redogöra för hur distansundervisningen som ska ges som särskilt stöd ska organiseras och genomföras utifrån de årskurser som ansökan omfattar. Därtill har sökanden fått möjlighet att redogöra för hur undervisningen ska gå till och vilka arbetsformer som kommer att karakterisera distansundervisningen.

Sökanden har i komplettering uppgett att distansundervisningen bygger på den enskilda elevens behov och förutsättningar samt att fysiska möten kommer att genomföras efter behov, dock minst en gång i veckan. Vidare har sökanden uppgett att arbetsformerna kommer att variera utifrån elevens behov men att sökanden planerat för föreläsningar, inspelningar, laborationer samt seminarier. Slutligen har sökanden uppgett att distansundervisningen kommer att följas upp kontinuerligt på individnivå av kommunen och av extern konsult efter en termin.

Av förarbetena till skollagen framgår att distansundervisning kräver mer av huvudmannen än vad ordinarie undervisning gör eftersom de elever som tillhör målgruppen ofta har en problematisk tid bakom sig i skolan (se prop. 2019/20:127 s. 112). Skolinspektionen konstaterar att sökanden angett väldigt vaga beskrivningar av hur utbildningen ska anpassas utifrån den aktuella målgruppen samt vilka arbetsformer som kommer att karakterisera distansundervisningen. Vidare har sökanden inte redogjort för hur undervisningen ska anpassas utifrån de årskurser som ansökan omfattar. Eftersom distansundervisning får ges högst en termin åt gången är det, enligt Skolinspektionens bedömning, inte tillräckligt att utbildningen följs upp av extern konsult efter att terminen passerat. Hur ofta sökanden tänkt följa upp distansundervisningen på individnivå framgår inte.

Skolinspektionen bedömer att den utformning av undervisningen som sökanden redogjort för inte är tillräcklig för att utbildningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har inte lämnat någon närmare beskrivning hur utbildningen ska organiseras eller hur verksamheten kommer att anpassas till den elevkategori som är målgrupp för utbildningen. Sökanden har enbart uppgett att närundervisningen kommer att anpassas efter varje enskild individs behov, men har inte närmare redogjort för hur undervisningen som bedrivs på distans kommer att anpassas efter aktuell elevkategori.

Praktiska moment

Under rubriken "Praktiska moment" ska sökanden beskriva hur moment ska genomföras vid så kallad närundervisning för det fall utbildningen kräver att elev och lärare är närvarande i rum och tid. Sökanden ska särskild ange det centrala innehållet och vilka kunskapskrav som kommer genomföras och bedömas i form av närundervisning på plats i den skolenhet ansökan avser.

Av ansökan framgår att sökanden avser att planera ämnens kursplan så att de moment som kräver närundervisning ska utföras under andra terminer än den termin då eleven får undervisning på distans.

Skolinspektionen har bett sökanden komplettera ansökan och redogöra för hur moment som kräver närundervisning kommer att genomföras. Vidare har sökanden ombetts att redogöra för hur distansundervisning i respektive ämne kommer att genomföras utifrån respektive kursplan samt särskilt ange vilket centralt innehåll och vilka kunskapskrav som kommer att genomföras och bedömas genom närundervisning på skolenheten.

Sökanden har i komplettering uppgett att en kartläggning av vilka centrala innehåll och kunskapskrav eleverna hittills arbetat med kommer att genomföras och således ge ett underlag inför planering av undervisningen för den enskilda eleven.

Skolinspektionen vill framhålla att det är myndighetens uppgift att beträffande varje ansökan pröva om huvudmannen kan erbjuda en undervisning som innebär att eleverna ges förutsättningar att uppnå utbildningens mål och i övrigt erbjuda en distansundervisning av god kvalitet. Av förarbetena framgår bland annat att distansundervisning bara ska få användas i de ämnen där det är möjligt att uppfylla de krav som ställs på undervisningen, t.ex. variation i arbetsformer och undervisning i samtliga moment som ämnens kursplaner innehåller. En del ämnen innehåller moment som är svårare att genomföra när elever och lärare är åtskilda i rum, t.ex. laborationer inom de naturvetenskapliga ämnena. Att ta ställning till utförarens förutsättningar att inkludera även sådana moment i undervisningen blir därför en del i Skolinspektionens prövning av utförarens ansökan om godkännande (se SOU 2017:44 s. 481). Enligt Skolinspektionen avser detta även ämnen som har praktiska moment där det för god kvalitet krävs en viss typ av utrustning i en skolmiljö, det kan finnas vissa säkerhetsaspekter som kräver närvaro av en lärare alternativt att tekniken inte kommit tillräckligt långt för att kunna

förmedla undervisning av god kvalitet vid vissa praktiska moment. Även om undervisning visserligen kan genomföras digitalt i delar av ämnet kan det för undervisning av god kvalitet i hela ämnet krävas att elever och lärare inte är åtskilda i rum och tid.

Skolinspektionen konstaterar att det är nödvändigt att utforma särskilt stöd individuellt utifrån elevens behov, så som sökanden också till viss del beskriver. Sökanden har dock inte redogjort för vilka delar av innehållet och inom vilka ämnen det kan bli aktuellt att genomföra praktiska moment som närundervisning på Väståkraskolan.

Skolinspektionen bedömer att sökanden inte har visat att den kan utföra distansundervisningen med god kvalitet. Det saknas en närmare beskrivning av i vilka ämnen och i vilka praktiska moment som närundervisning kommer bedrivas, samt sökandens förutsättningar att ge sådan undervisning på plats i skolenheten.

Bedömning och betygssättning

Sökanden har i ansökan uppgett att varje arbetsområde inleds med en introduktion som förklarar områdets syfte, mål, beräknad tid för genomförandet, hur undervisning ska ske, inlämningsuppgifter samt bedömningen av dessa. Läsårsplaneringen kommer att innehålla filmade genomgångar och en presentation. Sökanden har vidare uppgett att eleven ska genomföra utvalda inlämningsuppgifter vilka ligger till grund för ämneslärares bedömning och betygssättning.

Sökanden har fått tillfälle att komplettera ansökan med en redogörelse över tänkta undervisningsformer. Sökanden har i komplettering upprepat vad som anförts i ansökan.

Skolinspektionen konstaterar att sökanden inte redogjort för hur lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Det är således inte visat att sökandens arbetssätt för bedömning och betygssättning leder till en distansundervisning av god kvalitet.

Teknisk utrustning

Sökanden har i ansökan uppgett att eleverna kommer att utrustas med en dator, Chromebook, samt ett headset för en bättre kommunikation med lärarna. Skolan kommer att använda Google Classroom och SchoolSoft som lärplattformar.

Skolinspektionen har gett sökanden möjlighet att komplettera ansökan och närmare redogöra för om eleverna kommer tillhandahållas några tekniska hjälpmedel utöver sin dator. Sökanden har i komplettering anført att skolan kommer att genomföra en behovsinventering vid av vilka tekniska hjälpmedel som eleverna behöver för att få optimala förutsättningar att genomföra utbildningen. Behovsinventeringen kommer att ske vid utbildningsstart.

Skolinspektionen bedömer att den tekniska utrustning som sökanden redogjort för inte är tillräcklig för att undervisningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har uppgett att

eleverna har tillgång till en dator, Chromebook, samt ett headset. Skolinspektionen ifrågasätter inte att en Chromebook har pedagogiska funktioner samt egenskaper som gör att den är lätt att använda för vissa elever. För att en skolenhet ska kunna bedriva distansundervisning av god kvalitet för samtliga elever och i alla situationer krävs dock, enligt Skolinspektionens bedömning, att en huvudman tar ansvar för att skapa en digital undervisningsmiljö som är stimulerande och som bjuder in till aktivitet och delaktighet. Den begränsade målgruppen för distansundervisning består av flera olika elevkategorier och elever som kan ha varierande behov av tekniska hjälpmedel så att undervisningen kan hålla en god kvalitet. Av sökandens beskrivning framgår inte att eleverna kommer att ha tillgång till andra tekniska hjälpmedel.

Mot bakgrund av sökandens beskrivning bedömer Skolinspektionen att sökanden inte visat att den tekniska lösningen de avser att använda kommer leda till en undervisning av god kvalitet.

Elevhälsa

Av ansökan framgår att specialpedagogen kommer att finnas som stöd för elevens planering och upplägg i samverkan med ansvariga lärare. Vidare har sökanden i ansökan uppgett att anpassningar kommer att genomföras utifrån samma förutsättningar som elever i närundervisning. Om eleven tillhör en annan skola kommer hemskolan att ansvara för elevhälsan.

Sökanden har beretts tillfälle att komplettera ansökan och redogöra mer utförligt för hur elevhälsan ska arbeta med den elevkategori som ansökan omfattar.

I komplettering har sökanden uppgett att eleverna med distansundervisning får mer tillgång till elevhälsans personal än övriga elever eftersom de kan anses ha behov av det. Samverkan mellan distanslärare och elevhälsan kommer att vara tät men eftersom att utbildningen är i ett planeringsskede går det inte att ge exempel på arbetsformer som kan bli aktuella. Sökanden har dock uppgett att specialpedagogen kommer att få en nyckelfunktion i arbetet med elever, lärare och andra aktörer.

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för samtliga elever i grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och pedagogiska insatser. För att tillgodose detta ska elevhälsans kompetenser bestå av en skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Vidare framgår att elevhälsan främst ska vara hälsofrämjande och förebyggande.

Skolinspektionen konstaterar att sökanden inte kommit in med någon utförlig redogörelse kring hur elevhälsan särskilt ska arbeta med den elevkategori som utbildningen riktar sig till. Mot bakgrund av att utbildningen ska rikta sig till elever med dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik och där alla andra möjligheter till särskilt stöd ska vara uttömda krävs stora insatser från elevhälsan och ett gediget förebyggande och hälsofrämjande arbete vilket sökanden, enligt Skolinspektionens bedömning, inte kunnat redogöra för.

Sammanfattning

Skolinspektionen bedömer att de beskrivningar av utbildningens utförande och praktiska moment som sökanden har lämnat inte är tillräckliga för att undervisningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har inte beskrivit hur verksamheten med distansundervisning ska organiseras och har inte heller lämnat någon beskrivning av undervisningens upplägg eller hur utbildningen kommer att anpassas till den särskilda elevkategori som är målgrupp för distansundervisning. Vidare har sökanden inte svarat på hur distansundervisningen kommer att följas upp och utvärderas eller vilka praktiska moment i respektive ämne som kommer att genomföras och bedömas i form av närundervisning. Avslutningsvis har sökanden inte redogjort för hur elevhälsans kompetenser särskilt ska arbeta med den elevkategori som utbildningen riktar sig till.

Tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet gör Skolinspektionen den samlade bedömningen att det inte kan antas att det kommer att finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Följande omständigheter ligger till grund för denna bedömning.

Trelleborgs kommun har uppgett att utbildningen ska omfatta 54 platser totalt vid fullt utbyggd verksamhet. Sökanden har i ansökan uppgett att de elever som är aktuella för distansundervisning är elever som har en hög skolfrånvaro på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

Under rubriken "Behov av utbildningen/elevprognos" i ansökningsformuläret ombeds sökanden ange vilket behov sökanden som utförare av distansundervisning ska tillgodose samt inkomma med underlag som visar detta. Sökanden ska även redogöra för hur behovet av den planerade utbildningen har undersökts samt vilka kontakter som tagits med exempelvis kommuner och andra huvudmän. Sökanden har i denna del uppgett att en enkätundersökning genomförts på samtliga skolenheter inom kommunen med rektorerna som respondenter och resultatet från undersökningen ligger till grund för uppgivet elevantal. Vidare har sökanden uppgett att delar av den aktuella elevgruppen samt vårdnadshavare fått en muntlig förfrågan om distansundervisning skulle vara ett alternativ till ordinarie närundervisning. Sökanden har konstaterat att distansundervisning är något som efterfrågas av vårdnadshavare och utifrån en professionell bedömning från kommunens ledningsgrupp kommer den aktuella elevgruppen att vara relativt stabil med viss ökning. Några kontakter med andra kommuner och huvudmän har inte tagits.

Skolinspektionen har gett sökanden tillfälle att komplettera ansökan och redogöra för om någon ytterligare behovsinventering av utbildningen har genomförts. Sökanden har uppgett att kommunen inte haft kontakt med andra kommuner och huvudmän i samband med ansökan.

Av förarbetena till skollagen framgår att det bara är ett begränsat antal elever i hela landet som ska kunna få distansundervisning. Det är därmed inte möjligt eller önskvärt med alltför många huvudmän som utför distansundervisning. Elevunderlaget bör därför beaktas vid godkännandeprövningen (se prop. 2019/20:127 s. 113). För att Skolinspektionen ska godkänna en huvudman som utförare av utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd krävs det, förutom att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet, att utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning. Det krävs vidare att eleven inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. Det är viktigt att poängtera att elever med sådana problem inte med automatik ska anses ingå i målgruppen och alltså få distansundervisning – det ska också krävas att problematiken innebär att eleven inte kan delta i närundervisning (se prop. 2019/20:127 s. 78). Enligt 22 kap. 5 § skollagen är distansundervisning som särskilt stöd ett sistahandsalternativ och alla andra möjligheter till särskilt stöd ska vara uttömda eller bedömas olämpliga (se även prop. 2019/20:127 s. 80).

För att kunna visa att elevunderlaget är tillräckligt för att driva en stabil verksamhet krävs det att den sökande, inte enbart hänvisar till ett elevunderlag från sin egen skolenhet eller andra skolenheter inom samma organisation, utan även undersöker om utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos andra huvudmän som vill ge särskilt stöd i form av distansundervisning. Skolinspektionen konstaterar att sökanden inte undersökt ett sådant behov. Sökanden har enbart hänvisat till att det finns ett bedömt behov inom den egna organisationen men inte redogjort för vilken information som gavs i samband med enkätundervisningen samt resultatet från den. Skolinspektionen gör bedömningen att det sökanden uppgett inte är tillräckligt för att påvisa ett elevunderlag för en stabil verksamhet.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att sökanden utifrån inlämnat underlag inte visat att utbildningen tillgodoser ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning. Uppgifterna som avser det egna elevunderlaget är inte heller tillräckligt konkreta och Skolinspektionen kan inte utläsa om inlämnade uppgifter utgår från den av skollagen reglerade målgruppen och villkoren för distansundervisning som särskilt stöd. Sammantaget har den sökande därmed inte visat att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Hur man överklagar, se hänvisning.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Carin Clevesjö, enhetschef.

Matilda Blom har varit utredare/föredragande i ärendet.

Överklagande av beslutet

Skolinspektionens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.